

קום והתהלך בארץ

לקט טיולים מומלצים
לכבוד ט"ו בשבט תשע"ד

צילומים: עמי בן עמרם, דפנה רביד, Godot13, אריאל פלמון, hanay, שלמה, דוד שי, עדיאל לן,

1 מזרח הרמון

מסלול מדהים למיטבי הלכת ואוהבי המדבר

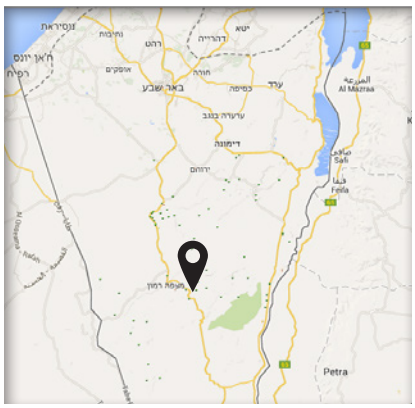
עמרי שרת

יומיים הליכה בנופי בראשית שכוללים כמה עליות מאתגרות - כרבולת חרירים, הר יהב ורמת צבירה. הטיפוסים יגבו מכם הרבה זיעה, אבל יתגמלו אתכם בנוף מרהיב של ההוד המדברי במלוא עוצמתו מקצה לקצה. התחלה בחניון סהרונים, שם יש לישון בלילה שלפני תחילת ההליכה, והסיום בישוב ספיר. יש להצטייד מראש באוכל, בשביל מים לשתיה ליום השני יש לתאם מראש עם "מלאכי השביל".

הגעה ברכב: ממצפה רמון נוסעים דרומה על כביש 40, לאחר כ-9 ק"מ יורדים שמאלה לדרך עפר המסומנת בסימון שבילים אדום, נוסעים בה כ-5 ק"מ ופונים שמאלה לדרך המסומנת בשחור, לאחר פחות מק"מ שוב ימינה לשביל האדום עד לחניון סהרונים.

הגעה באוטובוס: קו 392 מתחנה מרכזית באר שבע - אין לו תחנה במקום, אבל אפשר לבקש מהנהג לעשות עצירה בירידה לחניון סהרונים. משם להמשיך כפי שמתואר למעלה. בחזרה: מהתחנה שמול הישוב ספיר אפשר לקחת קו 394 לתל אביב דרך באר שבע (עובר כל 90 דקות), או קו 444 לירושלים (עובר 4 פעמים ביום).

2 נחל שילה

יהודה ושומרון, המקום בו היו יהודים בארץ-ישראל עוד לפני אלפי שנים!

תום ניסני

ערוצו של נחל שילה מתפתל לאורך עשרות קילומטרים. הנחל מתחיל מעמק שילה במזרח ונשפך אל נחל הירקון במערב. מסלול הטיול שלפנינו לוקח אותנו לסיבוב מעגלי קצר בחלקו העליון של נחל שילה. אחרי רחצה במעיין הנהדר עין עז, נטפס אל הרכס שמעל נחל שילה ונבקר בחורבת גרב, המזוהה עם עירו של מיכה. בהמשך נשקיף על עמק שילה ועל שילה הקדומה, ולבסוף נגלוש אל ערוץ הנחל ונהלך בין כרמי הענבים הרבים הגדלים בו. לאורך המסלול נספר את הסיפורים החותמים את ספר שופטים, החל מסיפורו של מיכה והמקדש המקומי שבנה בביתו, דרך סיפור פילגש בגבעה ועד למלחמת האחים בין ישראל לבנימין, מלחמה שהסתיימה בחטיפת בנות שילה המחוללות בכרמים בידי אנשי שבט בנימין. המסלול מתוך סדרת הספרים 60 מסלולי טיול בארץ התנ"ך, סדרה בת 3 כרכים

נקודת מוצא וסיום: רחבת עפר ליד המעיין עין עז, סמוך ליישוב עלי

סוג המסלול: מעגלי.

אופי המסלול: מתאים לקבוצות גדולות וקטנות, למשפחות ולזוגות

דרגת הקושי: בינונית.

משך הטיול: 4-5 שעות, כולל עצירות לקריאה ולימוד מעמיק.

3 טיילת הירדן

הנחלים נפגשים לפיקניק חביב

אלעד קרייצל

טיילת הירדן (נקרא גם שביל עמי) ממוקמת ליד מושב עמיר (באזור גשר יוסף) והינו המקום בו נהר הירדן מתחיל את דרכו הארוכה עד לים המלח, כק"מ צפונה משם (בשדה נחמיה) נחל דן,שניר,קורן והחרמון התחברו יחדיו ויצרו את הנהר.

המילה קסום אולי נשמעת פלצנית אבל היא המתאימה ביותר לתאר את הטיילת המושקעת שבנו לצד גדת הירדן. בטיילת ישנם ציטוטים מהתנ"ך בנושא הירדן,ברזיות,פחים ומדשאות גדולות עם צל. המקום צורח פיקניק ולמרות שיכולה להיות כמות רבה של אנשים תמיד אפשר להמשיך כמה מטרים ולמצוא פינה שקטה משלנו לאכול,לדבר או סתם להביט איך הירדן זורם לו עוד ועוד.

נקודות למחשבה: המסלול קווי (הלוך ושוב) ואורכו כמה שתרצו, הטיילת נמתחת מכפר בלום ושדה נחמיה שזה בערך 4-3 ק"מ.

המסלול בדרגת קושי קלה מאוד (מתאים לנכים) והוא די פופלרי (במיוחד בקרב תושבי המקום).

אין סימון למסלול ואין שום צורך בו.

העונות המועדפת לטיול הן באביב,בקיץ ובסתיו. כל עוד המדשאות לא רטובות והנהר לא עולה על גדותיו הכל בסדר.

4 גן לאומי נחל עיון

כי על יופי שכזה שווה לשלם

אלעד קרייצל

כן, לפעמים על יופי צריך לשלם ובנחל עיון (נקרא גם נחל התנור) ישנה חי וצומח מרהיבים ביופיים, במיוחד באביב.

למטיילים ישנן שתי אפשרויות, המסלול הארוך (והמומלץ) שבשבילו צריך להיכנס למטולה ולהחנות בחניון העליון או המסלול הקצר שנכנסים אליו לפני מטולה.

במסלול הארוך תוכלו לראות את גשר עיון שפוצץ בליל הגשרים,מפל עיון,מפל הטחנה ועוד כמה מפלונים קטנים כשמשני צידי המסלול נוכל להנות מהצמחייה השופעת בשמורה.

ממצפור התנור נוחל לראות את המפל שוצף וקוצף ולאחר מכן נרד בירידה פתלתלה עד לתחתית המפל והמשך הנחל בו יש בריכות שכשוך חביבות בהחלט.

המסלול הקצר כולל בתוכו בעצם רק את מפל התנור ואת בריכות השכשוך ולמרות שהן מקסימות אולי כדאי להשקיע קצת יותר. היכן ההשקעה? אם בחרתם במסלול הארוך תיאלצו לטפס דרך הכביש למטולה וחזרה לרכבכם, לווא דווקא חוויה כיפית אחרי מסלול חביב.

נקודות למחשבה: המסלול קווי (הלוך ושוב, אלא אם מחכה לכם רכב בנקודת הסיום) ואורכו תלוי במסלול שבחרתם, יכול להיות 200 מ' ויכול להיות 2 ק"מ.

המסלול בדרגת קושי קלה (גם המסלול הארוך) והשמורה נחשבת די פופלרית.

דמי הכניסה לשמורה לבוגר 29 ש"ח ולילד 15 ש"ח, לא יזיק להציג תעודת סטודנט ולקוות שישנה הנחה.

למעט בחורף בכל העונות כדאי לבקר בשמורה אך באביב ממש כדאי, הפריחה והזרימה בשיאן.

נקודה לתרבות: ניתן לנסוע לאזור כפר גלעדי ולהיכנס לחצר תל-חי בשביל לשמוע על הקשיים שאיתם נאלצו להתמודד המתיישבים היהודים באזור ועל הקרב בו נפל יוסף טרומפלדור.

אפשרות חינמית אחרת באזור היא ללכת לאנדרטת האריה השואג, להתפעל מהנוף המרשים ומפסל האריה, ולשמוע דרך ההדרכה האלקטורנית באתר על סיפור המקום.

מקום לבליסה: בצומת גומא ניתן למצוא כמות ומגוון מרשים של מסעדות שיענו לכל חשק שיתעורר בקרבכם.

5 נחל אורן

בהמלצת מדריכי החברה להגנת הטבע, בית ספר שדה חוף כרמל

בואו להשיק את שביל הצנירים המחודש והאטרקטיבי לאורך נחל אורן. המסלול משלב הליכה בתוך אפיק נחל לא מוכר ומשוקם לאחר שריפת הכרמל הגדולה, סיפורי היסטוריה על מעפילים שהובריחו דרכו, פריחה מרהיבה של פרחי הכרמל ותופעת נוף מיוחדת של "צנירים".

אזור טיול: כרמל ורמות מנשה

דרגת קושי: בינוני- קשה

סוג טיול: טיולי משפחות

עונה מומלצת: כל השנה

כניסה לשמורה/אתר: לא בתשלום

נקודת התחלה: מחצבות קדומים (יש לחצות את הכביש בצורה בטוחה ומסודרת)

אורך מסלול: 6 ק"מ

משך הטיול: 6 שעות

נחל אורן הינו אחד הנחלים הגדולים בכרמל, הוא מתחיל בסמוך לקו פרשת המים (בין דלית אל כרמל לעוספיא) וזורם מגובה של 420 מטר עד שנשפך לים התיכון צפונית לעתלית. בזרימתו מערבה לים, נשפכים אליו מספר יובלים, ביניהם נחל חיק ונחל אלון. אורכו של הנחל הוא כ- 14 ק"מ. ישנם מספר מסלולי טיול לאורך הנחל, ביניהם חלק מקסים שנפתח לאחרונה אחרי שהיה סגור שלוש שנים בגלל השריפה בכרמל- שביל הצנירים.

נקודת מוצא: *אם נגיע מכביש 4- נגיע לצומת אורן ונפנה מזרחה לכביש 721, נמשיך כל הזמן ישר (כ- 10 דקות), עד שנגיע לעיקול חד שמאלה לרחבה עם מקום לחנות ושלט למשמר הכרמל. אם נגיע מחיפה- ניסע על כביש 672 עד שנגיע לצומת דמון שם נפנה ימינה, נמשיך ישר, נעבור את כלא דמון, קיבוץ בית אורן והאנדרטה לזכר נספי אסון הכרמל, ומיד אחרי העיקול מצד שמאל יש רחבה עם מקום לחנות ושלט למשמר הכרמל. אם נגיע ממחלף אליקים- ניסע על כביש 672, נעבור את דלית אל כרמל ועוספיא עד שנגיע לצומת דמון שם נפנה שמאלה, נמשיך ישר, נעבור את כלא דמון, קיבוץ בית אורן והאנדרטה לזכר נספי אסון הכרמל, ומיד אחרי העיקול מצד שמאל יש רחבה עם מקום לחנות ושלט למשמר הכרמל.*

מעניין לדעת: *לאורך כל המסלול ניתן לראות את שרידי השריפה משנת 2010 ואת השתקמותו של הכרמל. אם מסתכלים טוב טוב, ניתן לראות את הפריחה המרשימה שהחלה לא מזמן- סתוונית, נרקיס, אירוס הסרגל ועוד פרחים מרהיבים. הנחל מפורסם כנתיב הברחה של מעפילים שהיו מגיעים לחוף עתלית, ומשם לראש הכרמל. לאור ההברחה הקימו הבריטים מחנה מעצר מול הנחל. והצנירים הצבעוניים והיפיפיים שנחזה בדרך הם סלעי דולומיט שהתבלו וקיבלו צורה של חצי צינור מעוטר בצבעים רבים.*

"בהרים כבר השמש מלהטת ובעמק עוד נוצץ הטל. אנו אוהבים אותך מולדת, בשמחה, בשיר ובעמל!"

נתן אלתרמן

להמלצות טיולים נוספות, היכנסו לאתר החברה להגנת הטבע www.teva.org.il

6 עין א-תינה

או בשמו העברי - מעיין התאנה

אור קרן, רכס מגמה ירוקה בהר הצופים

המסלול עליו אני רוצה להמליץ הוא שמורת עין א-תינה שבגולן.
אורך: 2 ק"מ, מעגלי, כשעה וחצי. כניסה חופשית

שמורת עין א-תינה אינה מהפופולריות שבגולן, שלא בצדק לדעתי. המסלול מתחיל בהליכה קצרה מהחניה לגן העדן עצמו. לצד שדות חקלאיים נצעד לעבר חורשת אקליפטוסים ובריכה שבה נוכל לטבול עד חצי גוף (וגם ליהנות מפדיקור דגים). נתחיל ללכת נגד כיוון הזרם הרדוד במעלה ההר שלמרגלותיו נופים יפהפיים של עמק החולה. לאחר 10 דקות של הליכה נוחה, נגיע לפיצול בשביל- הנתיב הימני ייקח אותנו להמשך קל יחסית של השביל, והשמאלי יביא אותנו להמשך אתגרי ומעניין יותר עם טיפוס על אבני בזלת כשמי המעיין מרטיבים אותנו. לבסוף נוכל ליהנות מזרם הפורץ דרך צינור שממנו יוצאים מי המעיין שלא נוצלו לשימוש חקלאי.
בחזרה נוכל לבחור בדרך השניה לשם גיוון המסלול בחזרה לבריכה וליציאה.

7 עין מודע

בריכה לצד הגלבוע

אלעד קרייצל

עין מודע הוא עוד אחד מהמעיינות המרכיבים את "עמק המעיינות" הוא עמק בית שאן ובדיוק כמו נחל הקיבוצים והסח'נה זו נקודה פופלרית להשתכשך אבל בניגוד לאחרות היא פחות מוכרת ובחינם.

ממש ליד מורדות הגלבוע בין הכניסה לרשפים ושלוחות ישנו כביש גישה המוביל עד לחניון שממש צמוד למעיין, נוח מזה לא תוכלו למצוא. הליכה קצרה בשביל שקק"ל יצרה תוביל לבריכה גדולה, מוצלת בעצי אקליפטוס ומוקפת בשולחנות פיקניק. את הבריכה בנו העות'מאנים בזמן ששלטו בארץ, עומקה מגיע למקסימום 1.5 מ' ומימיה לא מומלצים לשתייה (כמו כל בריכה ממוצעת אחרת).

נקודות למחשבה: המסלול מעגלי (אם ניתן לקרוא לו מסלול) ואורכו כ-100 מ'.

המסלול בדרגת קושי קלה מאוד והוא מאוד פופלרי, ייתכן שתצטרכו להתמודד עם חמולות של ילדים קטנים ומעצבנים אבל עדיין הרבה פחות אל מול נחל הקיבוצים והסח'נה.

אין למסלול סימון ואין שום צורך בכזה.

מכיוון שהמים שומרים על טמפ' קבועה (24 מעלות) ניתן תיאורתית להיכנס למעיין בכל ימות השנה, אני מודה שלא ניסיתי להיכנס בחורף.

נקודה לתרבות: תהייה רכבת בעמק? לא תהייה? האמת שכבר הייתה בזמן העות'מאנים רכבת בעמק ובכפר יהושע ניתן לסייר בתחנה באופן עצמאי או בהדרכה מאורגנת וללמוד מה היה, את הפרטים תוכלו למצוא באתר האינטרנט: מרכז מבקרים תחנת רכבת העמק כפר יהושע.

נקודה לבליסה: במרכז המסחרי ברמת ישי ישנן מסעדות,בתי קפה וגלידריות רבות שרק מחכות שתבואו אליהן.

"והארץ ארץ חבילה: והיא קשורה היטב והכול בה, והיא קשורה חזק והחוטים לפעמים מכאיבים"

יהודה עמיחי

8

וואדי קלט - נחל פרת

נווה מדבר ירושלמי

אמיר הרשקוביץ

אחד המסלולים היפים ביותר שראיתי במהלך הטיולים עם משפחתי הינו מסלול נחל פרת. המסלול אשר בקרבת ירושלים הינו נווה מדבר אמיתי. מראה הנחל על רקע ההרים החומים של פתחת מדבר יהודה הוא מראה מדהים. הנחל מציע שפע של אופציות טיול המתאימות לכולם. החל ממשפחות עם ילדים קטנים ועד חובבי אקסטרים מושבעים.

הגעה לנחל:

מירושלים - דרך מחסום חיזמא אל מחוץ לעיר ובכיכר ממשיכים ישר עוד כ- 3 דקות נסיעה עד פנייה שמאלה לישוב ענתות/עלמון. לאחר שער הכניסה ליישוב יש להמשיך בנסיעה ישר עד הפנייה ימינה לכיוון השמורה (יש שילוט). באזור חשוב מאוד לנסוע לאט ובזהירות, הכביש צר ומפותל מאוד ואין בו שני נתיבים!

לאחר נסיעה של מספר דקות עם רקע ההרים מגיעים לחנייה ולכניסה הראשית לשמורה. ניתן לרדת ולהתחיל בירידה רגלית אל השמורה אך זהו מסלול ארוך וקשה , ללא מים, ואין הוא מתאים למשפחות עם ילדים קטנים! המלצתי - להמשיך לנסוע בכביש המפותל לחנייה גדולה יותר הצמודה לנחל.

אופציות טיול:

הנחל עצמו מתחיל באזור חניית הרכבים וממשיך לכיוון היישוב אלון כ- 6 ק"מ משופעים בבריכות קטנות כמו בריכת התמר ועין מבוע. סמוך לחנייה הגדולה ישנו ביתן של רשות הטבע והגנים בו ניתן לקבל מפות ומידע על השמורה ושם גם נמצאים השירותים.

הנחל:

ניתן לבצע מסלול מעגלי המתחיל מנקודת נביעת המים ובחזרה לחורשת העצים שמקיפה את הנחל סמוך לחניית הרכבים בה המים רדודים, מתאימים לתינוקות ולילדים קטנים וישנם ספסלים ושולחנות פיקניק. זהו האזור בו מותרת הבערת אש ומנגל. אם נמשיך בכיוון זרימת המים נוכל לראות שלל בריכות קטנות המשתנות בעומקן ובהן דגיגונים ואמת מים עתיקה.

במסלול הממשיך ליישוב אלון ישנם מספר מקומות בהם הנחל משנה את שמו ונפגש עם נחלים אחרים - חשוב מאוד להסתכל במפה ובהוראות מרשות הטבע והגנים על מנת לדעת היכן ראויים המים לרחצה והיכן לא.

המלצה אישית: למי שבא בעיקר להרגע, שיימצא לעצמו איזו פינה ליד אחת הבריכות, יפרוש מחצלת, יפתח ערכת קפה ויאסוף מגדות הנחל נענע (שצומחת בשפע), ויישב להרגע מול המים עם כוס תה.

אטרקציות נוספות:

קיר טיפוס

סמוך לחושת הכניסה ישנם מצוקים שכמעט בכל יום בשבוע משמשים מטפסי הרים מקצועיים, מומלץ ליצור קשר עם השמורה לבירור על מדריכי טיפוס וציוד באזור שכן השמורה לא מספקת ציוד טיפוס ולא מדריכים למטרה זו.

מנזר חריטון

מנזר חריטון הינו מנזר ששוקם במאה ה- 19 על חורבות מנזר חריתון העתיק שנהרס בשנת 614 לספירה. מנזר זה הינו מנזר של נזירים מתבודדים, ניתן לתאם ביקור במנזר מראש.

בטחונית : חשוב להזכיר כי האזור רגיש מבחינה בטחונית לכן לא מומלץ להסתובב באזור לבד אלא אך ורק בקבוצות ואף עם נשק.

שעות פתיחת השמורה:

- קיץ - 08:00-16:00
- חורף - 08:00-15:00
- טלפון : 02-5006261

"אין אהבת הארץ ללא ידיעת הארץ, ואין ידיעת הארץ ללא מגע בלתי אמצעי אתה, בלי ללכת בה, לחוש אותה, לנשום אותה, להזיע בה, לכאוב ולשמוח בה"

(מטייל)